

POSVET

PROBLEMATIKA NA PODROČJU IZVAJANJA STORITEV DIMNIKARSKE SLUŽBE¹

Stanje na področju izvajanja dimnikarske službe se od občine do občine razlikuje, neustrezen je tudi inšpekcijski in strokovni nadzor ter transparentnost cen. Eno večjih vprašanj na tem področju je, kateri model izvajanja dimnikarske službe je primernejši - koncesioniran ali licenčni (tržni). Da bi osvetlili ključna vprašanja, se je Državni svet odločil organizirati posvet, na katerem bodo ključni akterji na tem področju ter ostala strokovna in zainteresirana javnost soočili različne poglede glede modela organiziranja dimnikarske službe in ostalih (ne)ustreznih sistemskih rešitev.

* * *

Posvet o problematiki na področju izvajanja storitev dimnikarske službe je Državni svet organiziral v torek, 9. septembra 2008, v dvorani Državnega sveta, Šubičeva 4, Ljubljana.

Posvet je vodil državni svetnik Darko Fras.

Ljubljana, oktober 2008

¹ Povzetek razprave je pripravljen na podlagi magnetograma in ni lektoriran.

KAZALO

UVODNI POZDRAV	5
Darko FRAS, predsednik Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj	5
UVODNI REFERATI	6
Mag. Hinko ŠOLINC, vodja Sektorja za aktivnosti učinkovite rabe in obnovljivih virov energije, Ministrstvo za okolje in prostor	6
Prof. dr. Rajko PIRNAT, zunanji strokovni sodelavec Ministrstva za okolje in prostor in dekan Pravne fakultete Univerze v Ljubljani	7
Bojan BRENČIČ, predsednik Sekcije dimnikarjev pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije	9
Aleksander ŽUPANEK, predsednik Sekcije dimnikarjev pri Gospodarski zbornici Slovenije	11
Tone KRISTAN, predsednik Vseslovenske civilne pobude Dimnik	12
Mag. Mitja PODGORNIK, Civilna iniciativa Livade	13
Mag. Romana LAH, vodja Sektorja za inšpekcijski nadzor, Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, Ministrstvo za obrambo	14
Mag. Mojca ZUPAN, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ministrstvo za obrambo	14
Leo KREMŽAR, predsednik delovne skupine za urejanje zadev dimnikarskih storitev pri Skupnosti občin Slovenije	15
RAZPRAVA	18
Jožef ŠKOF, civilna iniciativa, Maribor	18
Hilda ROMIČ, Civilna iniciativa Malečnik	18
Bojana POHAR, glavna inšpektorica, Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor	18
Uroš VERAČ, Dimnikarstvo Verač	19
Borut KOBAV	20
Kasim ALIČ	21
Prof. dr. Vincenc BUTALA, Fakulteta za strojništvo Univerze v Ljubljani	22
Alojz KOVŠCA, državni svetnik	22
Mirana OMERZU, Tržni inšpektorat Republike Slovenije	23
Anton REPIČ, civilna iniciativa	24
Anton PERČIČ, Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije	24
Romy STARINA KAPLAR	25
Anton LEPUŠA, dimnikar, Trbovlje	26

Marijan KLEMENC, državni svetnik	26
Marjan MIHELČIČ, Novo mesto	27
Bojan BRENČIČ	27
Aleksander ŽUPANEK	27
Tone KRISTAN	28
Darko FRAS	28

UVODNI POZDRAV

Darko FRAS, predsednik Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo se je z vprašanjem dimnikarske službe srečala že v prejšnjem mandatu Državnega sveta ob obravnavi Zakona o varstvu okolja in predloga za avtentično razlago 187. in 188. člena Zakona o varstvu okolja, ki določata način izvajanja gospodarske javne službe. Komisija je takrat podprla ureditev v smislu vzpostavitve reda ter uveljavitvi modela, ki bo na celotnem območju Republike Slovenije zagotavljal sprejemljivo ceno in enako kvaliteto storitev dimnikarske službe, saj so bile na podlagi ureditve, ki je veljala do leta 2004, po občinah velike razlike v kvaliteti in ceni storitev dimnikarske službe.

V sedanjem mandatu Državnega sveta smo se s to tematiko srečali dvakrat: najprej je Državni svet na predlog državnega svetnika prof. dr. Janvit Goloba na Ministrstvo za okolje in prostor naslovil vprašanje v zvezi s problematiko dimnikarske službe, v mesecu maju 2008 pa je Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj na pobudo predsednika Vseslovenske civilne pobude "Dimnik" opravila tudi obširno razpravo o tej problematiki.

Na podlagi omenjene razprave na Komisiji za lokalno samoupravo in regionalni razvoj se je Državni svet odločil organizirati današnji posvet, da bi predstavniki uporabnikov dimnikarskih storitev, dimnikarjev, pristojnih ministrstev in drugih državnih organov ter lokalnih skupnosti soočili različne poglede na sedanjo ureditev dimnikarske službe in o ustreznosti oziroma neustreznosti veljavnih sistemskih rešitev.

V okviru razprave bomo skušali dobiti odgovore na naslednja ključna vprašanja: Kateri način izvajanja storitev dimnikarske službe je ustrežnejši: koncesioniran ali licenčni, tako z vidika uporabnikov teh storitev kot z vidika zagotavljanja javnega interesa? Ali bi bilo smiselno koncesioniran način izvajanja storitev dimnikarske službe, ki velja danes, v celoti nadomestiti z licenčnim (tržnim) modelom izvajanja gospodarske javne službe ali le en del nalog (npr. čiščenje naprav) izvzeti iz koncesije in jih prenesti v licenčni model izvajanja gospodarske javne službe? Ali bi bilo na enem dimnikarskem območju primerno podeliti koncesijo večjemu številu izvajalcev dimnikarske službe, s čimer bi vzpostavili konkurenčnost in dvig kvalitete storitev? Ali je možno izvajati storitev dimnikarske službe za gospodinjstva v okviru obvezne občinske gospodarske javne službe, za industrijske obrate pa v okviru obvezne državne gospodarske javne službe? Ali je pri majhnih kurilnih napravah potreben tak sistem pregledovanja, merjenja in čiščenja kot pri večjih kurilnih napravah? Kako zagotoviti bolj učinkovit inšpekcijski in strokovni nadzor nad izvajalci dimnikarske službe? Ali je medresorsko sodelovanje pri pripravi predpisov na področju storitev dimnikarske službe ustrezno in zadostno (Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za zdravje).

Na vprašanja, ki sem jih navedel, bomo poskušali najti odgovore. Prepričan sem, da bo pripomogla k iskanju ustreznih rešitev, ki bodo zadovoljile vse ključne akterje, predvsem pa uporabnike dimnikarskih storitev.

UVODNI REFERATI

Mag. Hinko ŠOLINC, vodja Sektorja za aktivnosti učinkovite rabe in obnovljivih virov energije, Ministrstvo za okolje in prostor

Očitno so se problemi na področju izvajanja dimnikarske javne službe pojavili marca 2004, ko je bil sprejet Zakon o varstvu okolja, ki določa, da je izvajanje meritev, pregledovanje in čiščenje kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom (dimnikarska služba) obvezna državna gospodarska javna služba varstva okolja. Zakon določa, da se to izvaja na koncesioniran način s podeljevanjem koncesij zasebnim gospodarskim družbam. Na podlagi zakona so bili sprejeti številni podzakonski predpisi (uredba o dimnikarski službi, pravilnik o dimnikarski službi, uredba o emisiji, cenik dimnikarskih storitev, itd.).

Vlada je v letu 2006 sprejela Sklep o določitvi tarife za cene storitev obvezne državne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom (cenik dimnikarskih storitev 2006), v letu 2007 pa sprejela nov cenik dimnikarskih storitev, s katerim je znižala cene in korigirala način obračuna dimnikarskih storitev. Cenik je tudi bolj pregleden, tako za izvajalce kot uporabnike storitev dimnikarske službe.

Uredba o dimnikarski službi določa, da so storitve dimnikarske službe: (a) pregledovanje malih kurilnih naprav in z njimi povezanih dimnih vodov, zračnikov in pomožnih naprav. To je ena ključnih točk, kajti kurilna naprava pomeni celoten sistem, od tistega dela, ki omogoča dovod zraka v prostor, kjer je kurilna naprava, do tistega dela, kjer se dimni plini izločajo iz prostora ven; (b) čiščenje malih kurilnih naprav in z njimi povezanih dimnih vodov, zračnikov in pomožnih naprav; (c) odstranjevanje katrantskih oblog in izvedba protikorozijske zaščite; (d) pregledovanje in čiščenje zračnikov; (e) izvajanje meritev obratovalnega monitoringa emisij snovi v zrak iz malih kurilnih naprav in informiranje uporabnikov storitev javne službe o energetski učinkovitosti malih kurilnih naprav; (f) posredovanje podatkov o malih kurilnih napravah za vpis v evidenco kurilnih naprav na državnem nivoju. Želel bi poudariti, da se javna dimnikarska služba zagotavlja zaradi varovanja okolja, racionalne rabe energije, požarne varnosti in varovanja človekovega zdravja.

Dimnikarska služba se je iz občinskega na državni nivo prenesla zaradi vzpostavitve te javne službe na celotnem območju Slovenije pod enakimi pogoji za vse njene uporabnike. Pred letom 2004 se je dimnikarska služba izvajala po občinah različno intenzivno; ponekod se sploh ni izvajala, nekje se je izvajala delno, v nekaterih občinah se je izvajalo samo čiščenje, v nekaterih občinah pa se je javna služba izvajala skladno s takratnimi predpisi, ki so bolj ali manj podobni današnjim. Poudariti želim, da uporabniki dimnikarskih storitev leta 2004, ko se je dimnikarska služba prenesla na državni nivo, z vidika predpisov niso dobili nobenih novih obveznosti. Dimnikarska služba se na območju celotne države izvaja na enak, koncesioniran način, z enako vsebino in obsegom posameznih storitev, na enakem strokovnem nivoju teh storitev, z enako pogostostjo pregledovanja ali čiščenja posameznih naprav, po enakih cenah, z enakimi cilji in nadzorom izvajalcev, ipd.

Slovenija je razdeljena na 194 dimnikarskih območij, ki jih določa uredba o dimnikarski službi iz leta 2006. Število dimnikarskih območij se ne ujema z današnjim številom občin, ker je po letu 2006 nastalo nekaj novih občin; v primeru, da sta iz ene občine nastali dve, obsega eno dimnikarsko območje obe občini. Izjema je Mestna občina Ljubljana, ki je razdeljena na dve dimnikarski območji. V primeru, da je bilo s strani občine ob uveljavitvi Zakona o varstvu okolja (ZVO-1) izbranih več izvajalcev, tudi sedaj praviloma to službo izvaja več izvajalcev, če so zaprosili za pridobitev prve koncesije, vendar le na enem delu občine.

Do danes so bile koncesije podeljene na podlagi vlog o zainteresiranosti in javnega razpisa izpred dveh let na 118 dimnikarskih območjih. Na osnovi javnega razpisa iz leta 2008 pa bodo predvidoma še v tem mesecu (še pred začetkom letošnje kurilne sezone) podpisane koncesijske pogodbe za 45 dimnikarskih območij. V reševanju na Ministrstvu za okolje in prostor ali v sodnih postopkih so še vloge za 25 dimnikarskih območij. Za šest dimnikarskih območij, kjer ni bilo mogoče podeliti koncesije, bi lahko še pred koncem tega leta objavili javni razpis. Tu je treba povedati, da se sodni postopki odvijajo zato, ker na enem dimnikarskem območju želi več kandidatov izvajati storitev dimnikarske službe. Ko bodo podeljene koncesije še na zadnjih šestih območjih, bo dimnikarska služba zagotovljena na nivoju cele Slovenije.

Številni evropski strateški in zakonodajni predpisi predpisujejo, zakaj izvajati dimnikarsko službo. Omenil bi Direktivo o energetske učinkovitosti stavb, ki v 8. členu določa, da je treba vzpostaviti sistem rednega pregledovanja kotlov, kar se izvaja z meritvami emisij dimnih plinov iz malih kurilnih naprav, in sistem pregledovanja ogrevalnih sistemov, starejših od 15 let.

Prof. dr. Rajko PIRNAT, zunanji strokovni sodelavec Ministrstva za okolje in prostor in dekan Pravne fakultete Univerze v Ljubljani

Z Ministrstvom za okolje in prostor sem začel sodelovati, ko je bil sedanji sistem izvajanja dimnikarske službe zakonsko že opredeljen. Kljub temu, da imam pomisleke glede nekaterih sprejetih rešitev, menim, da iz pravnih razlogov ni nobene druge možnosti, kot da se ta sistem izvede do konca in v tem času premislijo morebitne nove rešitve.

Dimnikarska služba se izvaja v javnem interesu in ne v interesu uporabnika, vsaj primarno ne. Interes uporabnika pride v poštev le, kolikor se sklada z javnim interesom. Javni interes je varstvo okolja, zmanjšanje emisij, energetska učinkovitost stavb oziroma učinkovita raba energije, varstvo človekovega zdravja in varstvo pred požarom. Varstvo pred požarom ni samo interes uporabnika, ampak je širši interes. Varstvo zdravja ljudi, ki živijo v hišah s slabimi kurilnimi napravami in ogrevalnimi sistemi, je v javnem interesu. Če pride do okvare zdravja, je to problem vse družbene skupnosti. Zato je dimnikarska služba obvezna javna služba. Izvajalci te javne službe imajo določene obveznosti v javnem interesu, ki so v obveznem izvajanju te službe na vsem območju koncesije, pri vsakem uporabniku v določenih časovnih razdobjih (občasni pregledi) in za enako regulirano ceno. Vedeti morate, da so stroški zelo

različni, zato je regulirana cena ena od splošno sprejetih obveznosti javne službe. Te obveznosti javne službe opravičujejo posebno in izključno pravico.

Razlika med t.i. koncesijskim in licenčnim modelom izvajanjem javne službe je v osebni in izključni pravici, ki je dana enemu izvajalcu na določenem območju. Naloge te javne službe so različne in v določenem delu predstavljajo tudi izvajanje nadzora nad uporabniki, kajti izvajanje dimnikarske službe je nekakšen predhodni del inšpekcijskega nadzora. Dimnikar je dolžan opozoriti inšpektorja, da izvede inšpekcijski nadzor nad uporabnikom male kurilne naprave, če ta kljub njegovim opozorilom ne odpravi nepravilnosti. Če se izvaja ta dejavnost v kompletu, torej pregledovanje, meritve, predhodni del nadzora, ki je združen s svetovanjem, in čiščenje malih kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov, je posebna in izključna pravica oziroma monopol nujen. Verjetno je zakonodajalec pri sprejetju te rešitve izhajal iz prepričanja, da pri prenosu dimnikarske službe iz lokalne na državno raven ni mogoče hkrati popolnoma na novo oblikovati model izvajanja javne službe.

Licenčni model bi zahteval razdelitev različnih nalog, zlasti drugačen način nadzora nad uporabniki. Država bi morala urediti ločen nadzorni mehanizem nad uporabniki, kajti če uporabnik sam izbere izvajalca, je njuna interesna povezanost mnogo večja in je zelo težko zagotoviti učinkovito pregledovanje in učinkovite meritve emisij iz malih kurilnih naprav. Poleg tega licenčni model zelo težko zagotovi regulirano ceno, saj bi izvajalci konkurirali na trgu z različnimi cenami. To pa pomeni, da bi se cene storitev dimnikarske službe po posameznih območjih razlikovale. V primeru licenčnega modela bi morali okrepiti nadzor nad kvaliteto storitev, da ne bi izvajalci z nižjimi cenami konkurirali tudi na račun kvalitete storitev. Jaz ne trdim, da licenčni model ali nekatere variante licenčnega modela ni privlačen in da ni treba resno razmisliti o delitvi različnih nalog. Praksa sodišča Evropskih skupnosti je pri nekaterih javnih službah, na primer pri poštni službi, šla v smer razdelitve različnih storitev: temeljne oziroma univerzalne storitve se izvajajo kot javna služba, storitve z dodano vrednostjo pa se izvajajo na trgu. Podobno se da narediti z dimnikarsko službo. To bo lahko celo nujno storiti zaradi odločitve sodišča ES oziroma Evropske komisije, saj nekatere sisteme, ki vključujejo posebne in izključne pravice, rada preganja. Nekatere zadeve so v postopku pred Evropsko komisijo in bomo videli, kakšna bo odločitev.

Na podlagi prvega javnega poziva za predložitev vlog o zainteresiranosti za izvajanje dimnikarske službe so bile na določenih območjih podeljene koncesije, ki so vključevale izključno pravico za določen čas. Po spremembi uredbe o dimnikarski službi se je to obdobje skrajšalo na 8 let, saj se je ocenilo, da je to čas, v katerem bi bilo mogoče na novo oblikovati ali vsaj premisliti o drugačnem načinu izvajanja dimnikarske službe. Iz pravne ureditve, ko so bile nekatere koncesije podeljene, druge pa so v postopku podelitve koncesije, ni mogoče izstopati. V pravnem smislu bi zakonska ureditev, s katero bi odvzeli podeljene koncesije, terjala velike odškodnine. Ne obstoji nobena neodložljiva potreba, da se te posebne in izključne pravice do njihovega preteka odvzamejo. Sistem je bil že izboljššan z ureditvijo strokovnega nadzora in podrobnejšo opredelitvijo primerov odvzema koncesije.

Zagotovo prihaja do pomanjkljivosti, vendar zaradi njih do preteka sedanjega sistema (osem let) ni mogoče radikalno spremeniti sedaj veljavnega sistema, ker odvzem koncesij brez velikih odškodnin (pritožbe na Ustavno sodišče) ne bi vzdržal. Sedanji

sistem je možno izboljšati, in sicer nadzor, stike z uporabniki - dimnikarji bi morali bolje obveščati uporabnike, nadalje bi lahko ponovno preverili cenik, pri čemer je treba upoštevati, da je regulirana cena enaka za vse uporabnike. Zagotovo se komu zdi, da je več plačal, kar je res, ker je plačal tudi za tistega na odročnem kraju, kjer so stroški storitve večji. Nekateri pregledi povzročajo malo stroškov, nekateri veliko. Slišal sem, da prihaja do obračunavanja storitev, ki niso bile storjene. V tem primeru je možna pritožba uporabnika na Ministrstvo za okolje in prostor, ki ima nadzorna pooblastila.

Mislím, da moramo v naslednjih osmih letih razmisliti, na kakšen način naj se izvaja dimnikarska služba. Verjetno bo treba sprejeti poseben zakon o dimnikarski službi, saj en člen v Zakonu o varstvu okolja ne zadošča. Na podlagi preučitve izkušenj, tudi odločitev Evropske komisije in sodišča Evropskih skupnosti ter reakcij Nemčije in srednjeevropskih držav, po katerih smo se zgledovali pri oblikovanju koncesijskega modela, bo treba razmisliti o prihodnjem sistemu izvajanja dimnikarske službe. Ponovno pa poudarjam, da gre pri izvajanju dimnikarske službe prvenstveno za javni interes.

Bojan BRENCIČ, predsednik Sekcije dimnikarjev pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije

Doma sem iz Mestne občine Murska Sobota, kjer vodim dimnikarsko podjetje z 20 zaposlenimi in petimi učenci. Po poklicu sem dimnikar, dimnikarski delovodja in mojster. Leta 2006 sem prevzel volontersko funkcijo, čeprav predstavnik civilne iniciative izjavlja, da te funkcije ne morem opravljati. Današnji posvet o problematiki na področju izvajanja dimnikarskih storitev ocenjujem le kot pozitivno in upam, da bo pripomogel k spoštovanju predpisov in boljšemu izvajanju dimnikarskih storitev. Upam tudi, da bodo pristojne institucije v prihodnje kršitelje sankcionirale, ker bomo s tem dosegli večjo varnost okolja, bolj učinkovito izrabo energije, večjo varnost človekovega zdravja, večjo varnost pred požari. Prav tako upam, da se bodo sprejeti predpisi spoštovali in da bo pravna država delovala. Upam tudi, da bomo danes dosegli, da v sredstvih javnega obveščanja ne bodo članki z naslovi: »Strupeni plin ubil 18-letnico. Županski kandidat se je zastrupil, saj je krivec za požar. Izgubila dom in štiri otroke. Zabili na dimnik in dimnikarja tudi.«

Sekcija dimnikarjev, ki jo združujejo izvajalci dimnikarskih storitev, pripravlja izobraževanja, strokovna srečanja, tudi izobraževanja za mojstrski izpit. Izvajalci dimnikarskih storitev zaposlujejo okrog 400 ljudi: okrog 20 z višjo ali visoko izobrazbo, 27 dimnikarskih mojstrov, okrog 10 dimnikarskih delovodij, okrog 300 dimnikarjev s končano srednjo šolo in ter ostali delavci, ki opravljajo delo pod nadzorom dimnikarja. Zaposlujejo tudi administrativni kader. Že od leta 2005 poteka izobraževanje dimnikarjev v šolskem centru v Mühlbachu v Nemčiji. Teme izobraževanja so predvsem pregledovanje, nadzorovanje in energetska svetovanje.

Zakaj dimnikarska služba? Izvajanje dimnikarskih storitev se izvaja zaradi preventivne požarne zaščite, ki je že stoletja osnovna naloga družbe. Posebej je treba poudariti vsakoletne nesreče, tudi smrtne žrtve, ki so posledica neupoštevanja požarnih ukrepov. Dimnikar je na podlagi svoje izobrazbe nevtralni svetovalec in strokovnjak s področja preventivne požarne zaščite.

Z izvajanjem predpisanih storitev, nadzorom nad kurilnimi napravami in odstranjevanjem katranskih oblog, skrbimo za varstvo okolja, učinkovito izrabo energije, varstvo človekovega zdravja in večjo požarno varnost. Namen dimnikarske službe je preprečevanje izgradnje novih ogrevalnih sistemov ali rekonstrukcija naprav s pomanjkljivostmi. S tem varujemo uporabnika pred morebitnimi nepravilnostmi, ki jih naredijo projektanti, izvajalci, serviserji in tudi uporabniki, ki posegajo in predelujejo kurilne naprave in dimne vode. Dimnikarska služba ni samo čiščenje saj, ampak je tudi izvajanje nadzora nad napravami, izvajalci, serviserji, projektanti, investitorji. Je zaščita lastnika - uporabnika pred nestrokovnimi posegi.

Z merjenjem škodljivih emisij dimnih plinov pri izvajanju meritev je zagotovljeno, da so vrednosti zraku škodljivih snovi zmanjšane na najmanjšo možno mero in jih skozi primerno dimenzionirane, preizkušene in pregledane dimovodne naprave odvedejo na streho na prosto atmosfero. Opazno znižanje produkcije ogljikovega dioksida in ostalih škodljivih emisij, kot tudi zmanjšano porabo kisika, lahko dosežemo z zmanjšano količino uporabljanja goriva oziroma racionalno rabo goriv. Iz rezultatov meritev je razvidno, kako so naprave vzdrževane, ali onesnažujejo okolje. Izvajalec dimnikarske službe je dolžan izdati ustrezno poročilo. Iz statistike, ki jo osebno vodim, vidim, da se na tistem območju, kjer opravljam storitve, emisije znižujejo. S tem pa se znižuje tudi poraba goriva. Ko smo začeli opravljati meritve emisij, je bilo izdanih okrog 90 % opozoril, ker mejne vrednosti niso ustrezale: izmerili smo zelo visoke temperature dimnih plinov, tudi do 540 stopinj, slabe izkoristke dimnih plinov, velike mejne vrednosti ogljikovega monoksida in dušikovih oksidov. Stanje se iz leta v leto spreminja. Uporabniki so začeli menjavati kurilne naprave. Serviserji so začeli čistiti in servisirati gorilnike, tako da so se mejne vrednosti znižale. Temperatura dimnih plinov se je v povprečju zmanjšala iz 540 na 200 stopinj, tudi zaradi zamenjave dotrajanih gorilnikov in uporabe sodobnejših goriv.

Statistika dimniških požarov: v kurilni sezoni 2007/08 je bilo v individualnih objektih in večstanovanjskih objektih 525 gasilskih intervencij zaradi požarov in eksplozij.

Predstavniki civilne iniciative opozarjajo, da se dimnikarske storitve razlikujejo od občine do občine, da je inšpekcijski nadzor neustrezen, da cene niso transparentne in da nekatera območja niso pravno formalno urejena. Različno izvajanje dimnikarskih storitev od občine do občine je določeno v uredbi o dimnikarski službi, ki deli dimnikarska območja na dva dela; na območju primorskih občin so roki čiščenja daljši. Razlike pa so posledica tudi neizvajanja storitev v skladu s predpisi in pogodbami v preteklem obdobju. Pred prehodom izvajanja storitev dimnikarske službe na državni nivo so dimnikarsko službo zagotavljale občine: nekatere so spoštovale državne predpise in organizirale izvajanje dimnikarske službe, druge niso imele volje, da bi organizirale to službo. Te razlike so bile, ker ni bilo urejenega nadzora nad lokalnimi skupnostmi in nad izvajalci.

Sekcija dimnikarjev ni nadzorni organ, ampak pripravlja strokovna srečanja, izobražuje, itd. Ne moremo obtožiti vseh dimnikarjev zaradi enega kršitelja. Če je npr. en poslanec, politik ali direktor prejemal podkupnino, ne moremo obtožiti vseh poslancev, politikov ali direktorjev prejemanja podkupnine. V Vseslovenski civilni pobudi Dimnik ugotavljate, da je inšpekcijski nadzor neustrezen. Ocenjujem, da bi nadzor nad izvajalci in uporabniki dimnikarskih storitev pripomogel k boljšemu

izvajanju dimnikarskih storitev in k spoštovanju predpisov. Za nadzor pa so zadolžene ustrezne državne institucije. Kot nam je znano, je za ureditev dimnikarske službe na Ministrstvu za okolje in prostor zadolžena le ena oseba, kar je po našem mnenju in upoštevanju števila izvajalcev, naprav in dimnikarskih območij zdaleč premalo. Ko se je dimnikarska služba izvajala na lokalnem nivoju, je bila v občini za to področje zaposlena ena oseba.

Transparentnost cen: pred prehodom izvajanja dimnikarske službe na državni nivo so se cene oblikovale prosto na občinskem nivoju. Razlikovale so se za 100 ali celo 400 %. Ne vem, kje so bili takrat predstavniki civilne iniciative, ko so se cene oblikovale na občinskih svetih in razlikovale kot noč in dan. S preходом dimnikarske službe na državni nivo so se cene storitev poenotile, kar je bil prvi korak, da se storitve izvajajo za enako ceno vsakomur in pod enakimi pogoji. Po sprejetju enotnega cenika se je začela organizirati civilna iniciativa, ki bi morala pozdraviti enotni cenik. Seveda so določeni izvajalci kršili ceno. O tem smo bili obveščeni tudi na Sekciji dimnikarjev, ki pa ni pristojna za sankcioniranje, ampak so za to pristojne inšpekcije. O sprejetju novega cenika leta 2007 nismo bili obveščeni. Cene za uporabnike kurilnih naprav do 50 kW so se poenotile, tako za pravne kot fizične osebe.

Po Zakonu o dimnikarski službi iz leta 1974 in Zakona o varstvu okolja iz leta 1993 so bile za ureditev dimnikarske službe zadolžene lokalne skupnosti. S prehodom izvajanja teh storitev na državni nivo se je pokazalo dejansko stanje pokritosti in dejanskega izvajanja teh storitev. Dimnikarji ne moremo nositi pravne ali materialne odgovornosti, če nekatera območja niso pravno formalno urejena. Krivce je treba poiskati drugje, ampak ne na Ministrstvu za okolje in prostor, ki je podedovalo sedanje stanje. Sprašujem pa se, kje so bili predstavniki civilne iniciative leta 1974 in leta 1993, ko so bili sprejeti prejšnji zakoni.

Ne smemo pozabiti na podnebne spremembe. Globalno segrevanje ne nastaja samo od sebe. Ne nastaja zaradi živali, ampak zaradi našega malomarnega odnosa do okolja, tudi uporabe zastarelih naprav, fosilnih goriv, različnih prevoznih sredstev. Podnebne spremembe občutimo tudi v Sloveniji, čedalje več je neurij s točo, ki uničujejo pridelke in premoženje. Tudi kurilne naprave, ki služijo za ogrevanje, pripravo tople vode in v tehnološke namene, veliko prispevajo k podnebnim spremembam. Okrog 22 %.

Zagovarjamo koncesioniran sistem izvajanja dimnikarskih storitev. Treba je spoštovati predpise, kršitelje pa kaznovati. Za to so zadolžene inšpekcije in prosim, ne mečite vseh dimnikarjev v isti koš, ker si tega ne zaslužijo.

Aleksander ŽUPANEK, predsednik Sekcije dimnikarjev pri Gospodarski zbornici Slovenije

Posebej bi rad izpostavil vprašanje koncesioniranega in licenčnega modela izvajanja dimnikarske službe. Ko so občine v skladu s takrat veljavno zakonodajo zagotavljale dimnikarsko službo kot gospodarsko javno službo na koncesioniran način, marsikje to področje ni bilo ustrezno urejeno. Glede na to, da takrat ni bilo nobenih pripomb na način izvajanja te javne službe, se sprašujem, kaj se je spremenilo v letu 2004?

Slovensko dimnikarsko službo vsi primerjajo z vzhodnimi državami, vendar v primeru kurilnih naprav nismo primerljivi. Po statističnih podatkih iz leta 2002 je povprečna starost kurilnih naprav v Sloveniji 18 let. Če kdo misli, da lahko primerjamo sistem nadzora nad napravami, ki so v povprečju stare pet ali petnajst let, je v veliki zmoti. V Sloveniji kurilne naprave niso v takšnem stanju, da bi lahko zmanjšali njihov nadzor.

V preteklosti je Sekcija dimnikarjev pri Gospodarski zbornici Slovenije sodelovala s civilno pobudo, ki se je tudi odzvala na naše vabilo na sestanek. Želeli smo ugotoviti skupne cilje, načrtovati novo pot, ki bi to službo izboljšala. Edini signal civilne pobude je bil, da želijo takšno javno dimnikarsko službo, da se bo uporabnik sam odločil, koga želi, zakaj ga želi in za koliko ga želi. Takšne javne službe nikjer ne poznamo. Do velikih sprememb v letu 2004 je prišlo v občinah, ki prej te službe niso imele urejene. Razumem določene uporabnike, saj petnajst let ni bilo dimnikarja, sedaj pa dobijo obvestilo, da pridemo, vendar je to problem lokalnih skupnosti, ki tega področja niso imele urejenega, in ne tistih izvajalcev, ki niso imeli pogojev za opravljanje dela v skladu s predpisi.

V pogovorih s Vseslovensko civilno pobudo Dimnik smo prišli do spoznanja, da želijo, da bi nadzor nad napravami namesto dimnikarjev opravljali serviserji. Ni mi znano, zakaj bi bili serviserji z isto ali še manjšo stopnjo izobrazbe bolj usposobljeni in kompetentni za nadzor nad kurilnimi napravami od dimnikarjev. Izpostavil bi storitve nadzora - meritve dimne misije, pri katerih ljudje ne razumejo vloge serviserja in dimnikarja. V nobeni državi in v nobeni javni službi ne more opravljati servisne in nadzorne službe ista oseba, saj nihče ne more nadzorovati samega sebe.

V sodelovanju z Obrtno - podjetniško zbornico Slovenije veliko vlagamo v izobraževanje, vendar se prav zaradi takšnih polemik interes za vpis v dimnikarske šole manjša. Danes se izvaja nov program na Srednji gradbeni šoli Maribor - okoljevarstveni tehnik, smer dimnika, kar pomeni, da bo možno poleg delovodskega in mojstrskega naziva pridobiti tudi srednješolsko izobrazbo.

Smo za spremembe, ampak za takšne, ki ne bodo zmanjševale varnosti.

Tone KRISTAN, predsednik Vseslovenske civilne pobude Dimnik

Najprej bi rad povedal, da razume sestanek kot pogovor dveh enakopravnih partnerjev, kar pa oni niso bili na sestanku na Gospodarski zbornici Slovenije. Bili smo tudi na sestanku na Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, ampak sploh do besede nismo prišli, ker smo bili preglasovani.

Jaz sem začel zbirati dokumentacijo leta 2004. Pisal sem na Obrtno - podjetniško zbornico Slovenije, Gospodarsko zbornico Slovenije, Varuha človekovih pravic, upravno sodišče in druge institucije. Edino varuh človekovih pravic mi je odgovoril, da za to zadevo ni pristojen. Mi želimo odpraviti monopol. Ni res, da nočemo dimnikarjev. Sploh ne. Jaz sem se z dimnikarjem, ko je opravil svoje delo, velikokrat usedel in se z njim pogovarjal. To je bilo normalno. Jaz sem ga naročil. Danes pa mi on diktira, kdaj bo prišel in kaj bo delal. Pa ne more, če ga ne rabim. Še enkrat poudarjam, dimnikarja bom naročil takrat, ko ga bom rabil, in tistega, katerega bom

hotel. To je moje načelo in mislim, da imam v moji hiši ustavno pravico, da sam s tem razpolagam, čeprav je prof. dr. Rajko Pirnat drugače pripovedoval.

Kršiteljev, ki onesnažujejo okolje in ogrožajo okolico, je v Sloveniji okoli 2 %. Zakaj mora biti preostalih 98 % ljudi kaznovanih in plačati nekaj, česar ne rabijo? Ne vidim nobenega razloga.

Ne vzdrži vaša trditev, da mora dimnikar kontrolirati serviserja, saj ga kontroliram jaz, ker sem ga naročil in tudi plačal. Nikogar nisem pooblastil, da bo kontroliral serviserja, ki je strokovno usposobljena oseba za montažo, servis, meritve. To je njegova dolžnost in z izdajo potrdila o pravilnem delovanju naprave prevzema tudi odgovornost.

Jaz v nasprotju s prof. dr. Rajkom Pirnatom trdim: če si lahko izberem zdravnika, zakaj si ne morem izbrati tudi dimnikarja.

Da bi se zaščitili, smo pripravili izjavo, s katero se dimnikar, preden začne z delom na naših napravah, zaveže prevzeti vso odgovornost za napake, ki bi nastale po njegovem posegu. Mislim, da sta tako izjavo podpisala dva dimnikarja, drugi pa, čim slišijo za to, odidejo, potem pa rečejo, da ga niso spustili v hišo. Ali nismo tudi uporabniki upravičeni do zaščite?. Mi za razliko od dimnikarjev nimamo nobene zaščite. Celó v zapor te lahko spravijo za 30 dni. Ali je to normalno za pravno državo? Nedavno sem se zgrozil, ko sem videl eno odločbo inšpektorja, v kateri piše: če to ne bo šlo, bo šel za 30 dni v zapor. Jaz bom šel zaradi zaščite svojega premoženja v zapor, pa nisem nikomur nič naredil. Vsem državljanom predlagam, da ne spustijo dimnikarja v stanovanje, če ne podpiše omenjene izjave. Eni pravijo: ja, saj to ni v zakonu. V redu, je pa v mojem zakonu. Jaz hočem zaščititi sebe. Dimnikarski obrtniki ne morejo razumeti preprostega sistema, da si morajo tako, kot vsi drugi obrtniki, dobiti delo na tržišču. Uporabniki dimnikarskih storitev iz cele Slovenije se mi pritožujejo in sprašujejo, kaj naj napravijo, kako naj to rešijo.

Še enkrat poudarjam. Jaz imam tukaj cel kup papirjev s podpisi nekaj 10.000 državljanov proti dimnikarski zakonodaji oziroma sedanjemu načinu izvajanja dimnikarske službe; med drugim je v eni občini to podpisalo sleherno gospodinjstvo. Povejte mi, ali imamo državljani pravico zahtevati spremembo sedanje ureditve? Če nimamo, potem jasno povejte, da te pravice nimamo. Občine so poslale izjave v podporo naši civilni iniciativi na Ministrstvo za okolje in prostor, pa niso niti odgovora dobile. Jaz in moji kolegi smo pripravljeni vsak čas na razgovor z vsemi, vendar na razgovor enakopravnih partnerjev.

Mag. Mitja PODGORNIK, *Civilna iniciativa Livade*

Problema v Izoli smo se lotili kot civilna iniciativa zaradi smrti 18-letnega dekleta. Osredotočil bi se na vprašanje uredbe o dimnikarski službi, ki opredeljuje obveznosti uporabnikov in koncedenta, koncesionarja pa ne. Naš predlog je, da se v uredbi obveznosti koncesionarja dopolnijo.

Pojem dimnikar poznamo vsi in ne vidim nobenega razloga, zakaj bi letnico 2004 jemali kot nekaj posebnega. V Izoli se stvari dogajajo že od leta 2000, odkar se

civilna iniciativa poslužuje vseh možnih poti, kako bi stvari, ki so očitno nevarne, spravili v red. V Izoli nam na področju varnosti pred zastrupitvijo z monoksidom po sedmih, osmih letih ni uspelo narediti koraka naprej. Pri tem nas je najbolj zbudila v oči Direktiva Sveta 84/360/EGS o boju proti onesnaževanju zraka iz industrijskih obratov. Približno vemo, koliko je v Sloveniji industrijskih obratov. Če to apliciramo na male kurilne naprave, se obseg dela poveča za faktor nekaj 100. Če imamo v enem bloku npr. dva dimnika, dimnikarji opravijo na podlagi pristopa, kakršnega danes uporabljajo koncesionarji, namesto dveh meritev deset do dvanajst. Dimnikar za meritev, za katero porabi 15 minut z instrumentom, ki na prostem trgu stane 5.000 evrov, zaračuna 33 evrov. Želel bi dobiti utemeljitev te ekonomske računice.

Mag. Romana LAH, vodja Sektorja za inšpekcijski nadzor, Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, Ministrstvo za obrambo

V Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami spada področje požarne varnosti. Zakon o varstvu pred požarom in Zakon o varstvu okolja dajeta zakonsko podlago za naše delo, poleg tega pa sta za naše delo pomembna še uredba o dimnikarski službi in pravilnik o dimnikarski službi. Področje varstva pred požarom je v omenjenih podzakonskih predpisih opredeljeno v nekaj členih. 30. člen uredbe o dimnikarski službi določa obveznost koncesionarja, da mora opozoriti uporabnika na rok in način odprave pomanjkljivosti, zaradi katerih je zmanjšano varstvo pred požarom. Dimnikarji so tisti, ki pregledajo kurilne naprave in na podlagi njihovih strokovnih ugotovitev odločijo, ali so v redu ali ne, ali je potrebna kakšna odprava in v skladu s to uredbo tudi določijo roke za odpravo morebitnih pomanjkljivosti, ki se nanašajo na varstvo pred požarom (če se pomanjkljivost nanaša na drugo področje, je to predmet drugih inšpekcij). V kolikor uporabnik kurilne naprave pomanjkljivosti ne odpravi v določenem roku, mora koncesionar v skladu s 40. členom uredbe o dimnikarski službi obvestiti inšpekcijo, ki v okviru klasičnega inšpekcijskega postopka odredi ukrepe. Podobno se postopa ob prvih pregledih kurilne naprave.

Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami izvaja nadzor nad določbami o odpravi pomanjkljivosti iz 30. in 35. uredbe o dimnikarski službi. Velikokrat so stranke v postopku nezadovoljne, ko inšpektor preko klasičnega inšpekcijskega postopka odredi ukrep prepovedi uporabe kurilnih naprav, ker so nevarne. Takrat so jezni na nas in ne na dimnikarje.

Pravilnik o dimnikarski službi pa daje njihovem inšpektoratu podlago, da lahko v primeru sumov ali ugotovitev, tudi s strani dimnikarskih organizacij, zahteva izredni pregled. Ukrepamo na podlagi rezultatov rednih pregledov. Inšpektor ali uporabnik lahko zahtevata generalno čiščenje, ki ga opravi dimnikar. Nadzor nad tem pravilnikom ima Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor.

Mag. Mojca ZUPAN, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ministrstvo za obrambo

Ministrstvo za obrambo, razen že prej omenjenih zakonskih pristojnosti, drugih pristojnosti nad dejavnostjo dimnikarstva, ki je v okviru Zakona o varstvu pred

požarom ena izmed dejavnosti varstva pred požarom, nima. V nadaljevanju predstavljeni podatki o dimniških požarih za obdobje 2000-2007 niso pridobljeni na podlagi pravil statistične stroke, ampak so zgolj posnetek stanja, pridobljenega na podlagi poročil vodij intervencij o dimniških požarih. Želim poudariti, da vodje intervencij nimajo pristojnosti ugotavljati vzrokov požara in tudi niso usposobljeni za tako delo (gre za njihove ocene). Rada bi poudarila, da je namen te predstavitve izključno navajanje dejstev in ne vzrokov v povezavi z zakonodajo, ker Ministrstvo za obrambo te pristojnosti nima

V omenjenem obdobju sta kot vzrok dimniškega požara evidentirani dve kategoriji: (a) samovžig saj v dimnikih in iskrenje iz dimnikov; (b) gradbeno konstrukcijska pomanjkljivost dimnika. Ugotavljamo, da prihaja do požarov predvsem zaradi samovžiga saj in iskrenja iz dimnikov, na letni ravni preko 400 požarov. V preteklosti je bil že opazen trend upadanja teh požarov, a njihovo število v zadnjih letih narašča. Glede na pretekla obdobja je opazen tudi trend naraščanja požarov zaradi gradbenih in konstrukcijskih pomanjkljivosti dimnika. V prvih treh letih je bilo razmerje med vzrokom za požar zaradi gradbene konstrukcijske pomanjkljivosti in samovžigov do 10 %, medtem ko je bilo v zadnjem triletnem obdobju to razmerje 49 %.

Iz podatkov je razvidno, da so bili dimniški požari (v objektih), razen v nekaterih primerih, locirani in so se ustavili na samem objektu ter se niso razširili v požar v naravi. Ko primerjamo podatke o številu vseh požarov v objektih s številom dimniških požarov, vidimo, da je razmerje preko 20 %.

Leo KREMŽAR, predsednik delovne skupine za urejanje zadev dimnikarskih storitev pri Skupnosti občin Slovenije

Izhajati moramo iz veljavnega okvirja, na katerega nas je opozoril prof. dr. Pirnat, in znotraj tega poiskati rešitve. Najprej moramo analizirati obstoječe stanje, poiskati rešitve in se pripraviti na to, kaj lahko naredimo v tem trenutku in kaj čez 7 do 8 let, ko potečejo koncesije. Radikalen poseg v obstoječi sistem bi pomenil tožbe in odškodnine. Na Skupnosti občin Slovenije in v občinah nasploh menimo, da bi se lahko znotraj obstoječega sistema marsikatera zadeva poenostavila, morebiti tudi pocenile dimnikarske storitve.

Danes se soočamo s situacijo, ko lahko govorimo o državljanski nepokorščini v določenih delih Slovenije, saj uporabniki dimnikarskih storitev množično odklanjajo tovrstne usluge. Po drugi strani se vsi zavedamo, da ta dejavnost ni namenjena samo izvajalcem dimnikarske službe, ampak je njeno izvajanje nujno zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom. So pa v veljavnem sistemu prisotne mnoge anomalije, ki ljudi razburjajo in bi jih bilo mogoče odpraviti takoj.

V Skupnosti občin Slovenije smo z odnosom Ministrstva za okolje in prostor zelo nezadovoljni. Želeli smo se pogovoriti z ministrom in njegovimi najožjimi sodelavci, vendar nam v približno dveh letih to ni uspelo. Enkrat smo sicer imeli sestanek, ampak so nam povedali, da oni ne sprejemajo odločitev. Težko se pogovarjamo z nekom, ki je sicer prijazen in dober strokovnjak, ni pa odločujoč. Mi se želimo pogovarjati z ljudmi, ki lahko odločajo in ki lahko sprejmejo določene odločitve.

Kaj je tisto, kar ljudi bega in kaj je tisto, česar ljudje ne marajo? Ne marajo, da se dogajajo stvari mimo cenikov in delajo napake. V Občini Miklavž na Dravskem polju, kjer sem župan, plača povprečna tričlanska družina 86 evrov za kompletno dimnikarsko uslugo na leto. Enak znesek plača gospodinjstvo za celoletno porabo vode. Ko ljudje primerjajo cene, se sprašujejo, ali je sedanja ureditev res prava. V ceniku je minuta dimnikarskega dela ovrednotena z 0,44 evra. Za primerjavo sem si izračunal, da je minuta mojega (županskega) dela (brez upoštevanja nadur) 0,40 evra ali 10 % nižja. Velika nejevolja uporabnikov dimnikarskih storitev je zaradi prihodov dimnikarjev in neopravljenega ali površno opravljenega dela. Edino, kar ni površno, je izstavitev računa.

Pri Skupnosti občin Slovenije menimo, da je treba temeljito premisliti o spremembi zakonodaje. Se strinjam s prof. dr. Pirnatom, da bo treba sprejeti zakon o dimnikarski službi, ki bo uredil celotno področje. S predstavniki dimnikarjev, slovenskih občin in civilnih iniciativ je treba poiskati učinkovit model izvajanja dimnikarske službe, ki bo primarno varoval javni interes in ne bo v nasprotju z osebnim interesom. Mislim, da sta javni interes in interes posameznika skupna, saj je tudi interes posameznika, da ima varno hišo. Pri iskanju rešitev vidim dve poti: daljša pot nas čaka pri sprejemanju spremembe zakonodaje, medtem ko lahko znotraj obstoječega sistema hitro odpravimo sedanje anomalije in sprejmemo varovalke, da se ne bi dogajale stvari, ki begajo ljudi. Osebnostno mislim, da bi morali na občine vrniti nekaj pristojnosti, kljub temu, da je bil prejšnji sistem neurejen. Na podlagi preteklih izkušenj bi lahko oblikovali skupna izhodišča, npr. določili maksimalne cene in dali ožjemu okolju možnost, da odloča o tem, kako, kje, na kakšen način in tudi po kakšni ceni naj se izvaja dimnikarska služba.

RAZPRAVA

Jožef ŠKOF, *civilna iniciativa, Maribor*

Vsem dimnikarjem moram povedati, da ne napadamo vseh dimnikarjev, ampak opozarjamo na anomalije. V letih 2002 do 2005 sem bil dogovorjen z vodstvom dimnikarskega podjetja, da sem plačeval polovično ceno, a za to niso naredili nič, še peči niso videli. Samo plačal sem in s tem je bila zagotovljena varnost. V letu 2006 pa se pojavi dimnikar in mi pravi: "sedaj morate dati kurilno napravo očistiti, sedaj pa imamo koncesijo". Rekel sem mu: "v redu". 50 let sem prostovoljni gasilec in zato vem, kaj je požarna varnost. Dimnikarju sem še rekel: "peč boš lahko očistil, če imaš s seboj tesnila". Kaj se je zgodilo? Rekel je: "tesnila nimam, očistil bom danes, jutri pa prinesel tesnila." Tri dni ga ni bilo, zato sem poklical serviserja, ki mi je spravil peč v stanje, kakršno je bilo prej. Izmeril je emisijo, zamenjal šobo in filter, kar sem tudi plačal. Razvrednotili ste službo, ki je strokovna. Jaz imam enega in istega serviserja. Do napak prihaja, ker dimnikar pride z enim avtom očistit peč, čez tri dni pa pride opraviti meritve emisij z drugim avtom. Samo denar ste odnašali.

Druga zgodba. Dimnikar pride in ženi kar pred hišo izstavi račun za nekaj več kot 7.000 tolarjev. Grozil je z inšpekcijo, zato mu je žena plačala, čeprav peči sploh videl ni. Potem pride čez nekaj dni nazaj, da bi opravil meritve emisij. Pisali so, da sem ga odklonil, kar ni res. Ni ga bilo več blizu. Veliko ljudi mi piše. Med drugim tudi članica naše civilne iniciative, ki ima kemično čistilnico v Mariboru. Od podjetja Staninvest je prejela za čiščenje zračnikov račun v višini 303,60 evrov. Ko sem šel v zvezi s tem na Staninvest, so mi rekli: "ta cena je pa drugačna, ker imajo privatniki drugačne cene." Ko sem jim še pokazal račun in jim povedal, da sem predsednik civilne iniciative, so naredili kopijo tega računa in dopisali "storno" To se dogaja v blokih, kjer nihče ne kontrolira, le računajo. Lani mi je ena gospa povedala, da ji je dimnikar za šest minut dela računal 10.000 tolarjev, eno leto pred tem pa 4.000 tolarjev.

Na vseh sestankih na Ministrstvu za okolje in prostor in Gospodarski zbornici Slovenije sem bil prisoten. Obljubili ste nam, da se čez 14 dni vidimo. Iz teh sestankov ni bilo nič. Zahtevamo, da se na tem področju naredi red.

Hilda ROMIČ, *Civilna iniciativa Malečnik*

Ni res, da vse dimnikarje odganjamo. Mi hočemo, da delajo to, kar je potrebno in da plačamo le tisto, kar naredijo, ne pa, da storitve plačamo zunaj na pragu. Je to kakšna varnost? Včasih smo se za gumb prijeli, ko je prišel dimnikar do hiše. Sedaj ljudje bežijo stran. Do starejših ljudi se obnašajo zelo grdo. Računajo jim delo na navadni peči, na kateri kuhajo in pečejo. To dimnikar zaračuna za centralno kurjavo. Ali je to normalno za današnji čas? Kje so inšpektorji? Od januarja imamo na inšpekcijski službi vložene pritožbe čez delo dimnikarjev. Ne obravnavajo. V naši občini imamo samo eno dimnikarsko podjetje.

Bojana POHAR, *glavna inšpektorica, Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor*

Inšpektorat za okolje in prostor v skladu z 39. členom uredbe o dimnikarski službi opravlja nadzor nad izvajanjem te uredbe, razen požarne varnosti (pristojni požarni inšpektorji), zdravstvene varnosti (pristojna zdravstvena inšpekcija), nadzor nad ceno storitev dimnikarske službe pa opravlja Tržni inšpektorat. V kolikor pride do spora glede višine računa, se lahko vsak zavezanec obrne na Tržni inšpektorat. Inšpektorat za okolje in prostor je v letošnjem letu opravil zelo veliko nadzorov na področju dimnikarskih storitev, in sicer smo opravili 304 pregledov, uvedli 100 inšpekcijskih postopkov in izdali 121 odločb o prekršku.

Okoljski inšpektorji so visoko strokovno usposobljeni predvsem za emisije velikih zavezancev, medtem ko je bila večina naših ukrepov po uredbi o dimnikarski službi usmerjenih v to, da smo dimnikarjem odpirali vrata. Na inšpektoratu smo zato taki uredbi nasprotovali. Ob vseh pristojnostih pa naši inšpektorji od dimnikarjev prejemajo prijave, da jim zavezanci ne dovolijo opraviti meritev. Letos je bilo takih prekrškov že 121.

Kot glavna inšpektorica sem nasprotovala temu, da se v prvi vrsti ukvarjamo z dimnikarji, ker imamo veliko drugih okoljskih problemov. V skladu z veljavno zakonodajo mora dimnikar opraviti meritve in če ugotovi nepravilnosti (prevelike emisije, zavezanec ne dovoli vstopa), obvesti Inšpektorat za okolje in prostor, ki mora ukrepati.

Uroš VERAČ, Dimnikarstvo Verač

S prenosom izvajanja dimnikarske službe z občinskega na državni nivo smo pričakovali veliko, tudi pozitivnih, sprememb, ki smo jih dobili. Delo Ministrstva za okolje in prostor pozitivno ocenjujem. Tudi z delom Inšpektorata za okolje in prostor sem zelo zadovoljen.

Kakšen naj bo sistem izvajanja dimnikarske službe? Po mojem mnenju bi morale koncesije ostati, saj je izvajanje dimnikarske službe v javnem interesu. V določenih zadevah podpiram tudi gospoda Kristana. Ministrstvo za okolje in prostor bi moral v primeru zadnjega javnega razpisa ponovno preveriti, kdo je oziroma ni dobil koncesije. Že s samimi razpisnimi pogoji so nas manjše izvajalce onemogočili. Sem dimnikarski delovodja, kar je najvišja možna izobrazba, ki jo lahko dosežemo v dimnikarstvu, sin pa je zaključil srednjo dimnikarsko šolo. Jaz se sprašujem, ali je sploh še smisel vztrajati v tem poslu, saj nimam dovolj dela zase in sina.

Nujno je zasledovati javni interes, ker so kurilne naprave danes bistveno zahtevnejše, kot so bile pred 20 leti. Tudi meritve bi morale po mojem ostati. Ko sem pred leti začel delati v Občini Vodice, je približno 40 do 50 % kurilnih naprav (na kurilno olje) presegalo dovoljene meje emisije dimnih plinov, danes je takih naprav še 10 do 15 %. Jaz osebno z ljudmi v Vodicaх nimam problemov. Moje podjetje deluje v skladu z zakonodajo, v skladu z zahtevami Ministrstva za okolje in prostor imam zavarovane tudi svoje storitve. Ministrstvo za okolje in prostor služi nam vsem, izvajalcem in uporabnikom, in po mojem mnenju niso krivci nastale situacije.

Kakšno naj bi bilo izvajanje koncesij? Po mojem mnenju naj bi izvajalec skrbel za maksimalno 10.000 enakovrednih kurilnih naprav. Zakaj? Med drugim imam končano

tudi visoko vojaško šolo in sem bil operativec v jurišnem odredu. Zato vem, kaj pomeni nadzorovati 300 ljudi, za katere moraš odgovarjati. Jaz si upam trditi, da nihče od danes prisotnih obrtnikov, ki ima več kot 5 zaposlenih dimnikarjev, ne ve, kaj so danes njegovi dimnikarji delali na terenu. Dimnikarji čistimo dimnike, nadzorujemo, pregledujemo in pomagamo ljudem, da bodo manj pokurili in bolj varno spali, ne pa, da bodo uporabniki dimnikarju plačevali na dvorišču. Predlagal pa bi, da koncesija ne bi bila fiksna, kot je sedaj (na določenem območju). Ministrstvo za okolje in prostor naj dovoli, da se lahko stranka, ki z mojim delom ni zadovoljna, odloči za izvajalca iz druge občine. Ta izvajalec naj me obvešča od svojem delu, da jaz lahko še vedno izvajam nadzor. Ko je takih strank 30 %, pripravite nov razpis in izberite drugega izvajalca. Če imam 30 % strank, ki ne uporabljajo mojih storitev, nisem več sposoben tega dela opravljati.

Borut KOBAV

Menim, da moramo pri določanju rokov čiščenja, pregledovanja in meritev izhajati iz standardov, ki jih imamo za zemeljski plin, butan propan in kurilno olje. Zakaj? V standardih točno piše, kakšna je sestava teh plinov in kurilnega olja, koliko je trdnih delcev, mikroorganizmov, kovin, itd. Iz tega tudi vidimo, kaj bo zgorelo, kaj gre v okolje in kaj ostane na stenah dimnika. Če bomo o tem razmišljali, bomo prišli do spoznanja, da pri plinskih dimnikih ni treba vsako leto to početi.

Pred seboj imam sliko kovinskega dimnika, ki dve leti ni bil mehansko očiščen. Tretje leto je bilo opravljeno mehansko čiščenje, poglejte drugo sliko. Ugotovimo, da med slikama ni nobene razlike. Ko je dimnikar v naši večstanovanjski hiši opravil delo z enim potegom skozi vsak kovinski dimnik, mi je dal v podpis dva dokumenta, o mehanskem čiščenju in o letnem strokovnem pregledu. Dobil sem le račun za mehansko čiščenje. Čez 14 dni dobimo obvestilo, da bo dimnikar opravil še meritve emisije za plinski grelnik (33,60 evrov). Samo to ni cena meritve emisije, temveč tudi cena letnega pregleda, ki ga dimnikar ni opravil pri prvem obisku, saj ga takrat tudi ni zaračunal. Izstavil pa je račun za ta pregled ob drugem obisku. To ne gre skupaj. Zakaj je potreben kontrolni pregled, če je bilo opravljeno mehansko čiščenje. Roke meritev emisij je treba določiti glede na starost kurilne naprave. Za nove naprave na plin naj se po preteku garancijskega roka opravi meritve po štirih letih do meritve CO v štirinajstem letu, nato pa na tri ali dve leti. Takrat je naprava že nekoliko utrujena in meritve se lahko zgostijo. Pri kurilnem olju naj se meritve po preteku garancijskega roka (v katerem opravi meritve serviser) opravi po treh letih do štirinajstega leta, potem pa se meritve zopet zgostijo na dve leti. Sedaj sem govoril predvsem o napravah starega tipa, ki so stare 10, 15 let. Današnje naprave imajo varnostne sisteme, ki te pravočasno opozorijo na nevarnosti.

Podpisal sem, da je dimnikar opravil mehansko čiščenje na dimniku nad premerom 20 centimetrov. Ko sem dimnik sam izmeril, sem ugotovil, da je bil eden 15, drug pa 18 cm. Na ta način me je dimnikarska organizacija okoli prinesla za cca 10 evrov.

Opozoril bi na primer stanovanjskih blokov, ki so opremljeni s strelvodnimi napravami in imajo v zadnji stanovanjski etaži nameščene atmosferske plinske grelnike, na strehi pa sežejo kovinski dimniki 2 – 3 m nad zidanim dimnikom. Le-ti večinoma niso povezani s strelvodno napravo, ker pri pridobivanju in pregledu

dokumentacije ni bil nihče na ta element pozoren. Zato zakonodajalcu predlagam, da se namesto atmosferskih plinskih grelnikov v zadnjih etažah stanovanj nameščajo plinski grelniki na prisilni vlek.

S statističnimi podatki Ministrstva za obrambo ne morem biti zadovoljen. Ugotoviti moramo vzrok, zakaj je prišlo do vžiga saj v dimniku oziroma do dimniškega požara. Če pride do vžiga saj v dimniku, sta samo dve možnosti: dimnikar ali pa občan, ki ni dovolil opraviti dimnikarskih storitev. S podatki o vzrokih za nastanek požara razpolagajo policijske postaje in oddelki oziroma kriminalistične službe na policijskih upravah, kadar gre za večje požare. Ali je res težko vzpostaviti kontakt s temi službami in dobiti te podatke, ki bi bili podlaga za osveščanje občanov. Ministrstvo za okolje in prostor bi lahko skupaj z dimnikarsko organizacijo pripravilo kratke spote o mehanskem čiščenju, letnih pregledih in meritvah ter nevarnostih za občane, če se te storitve ne opravijo.

Vedno sem in bom zastopal stroko in varnost občana ter njegove lastnine in tega se moramo vsi zavedati in tako tudi delovati. Ko sem bil še republiški inšpektor, sem v Črnučah videl plinsko inštalacijo, ki je potekala navpično ob vogalu stanovanjskega objekta, ki stoji ob krivini ceste s kar precejšnjim nagibom - zimski pogoji - zdrs avtomobila - eksplozija. Kasneje sem ugotovil, da ima stranka vsa pozitivna mnenja in soglasja. Na moje opozorilo je stranka pri inštalaterjih takoj zahtevala položitev plinske inštalacije v zemljo. Za nepravilnosti pri izvedbi plinske inštalacije do danes ni bil nihče kaznovan.

Ministrstvo za okolje in prostor je dne 6. 5. 2008 na vprašanje državnega svetnika prof. dr. Janvita Goloba glede ureditve dimnikarske službe na enajsti strani med drugim zapisalo: Naselje Livada (Izola) je tipičen primer, ki kaže, da je nadzor nad kurilnimi, dimovodnimi in prezračevalnimi napravami potreben, ki pa je odpovedal že od projektiranja do izvedbe in vsega državnega nadzora. Tudi v Domžalah in še kje drugje je tako, vprašljiva je varnost občanov v 700 stanovanjih. Kako naj sedaj lastnik stanovanja, ki ni nič kriv, investira 1.000 in več evrov za sanacijo stanja. Ker krivci še nikoli niso bili kaznovani, predlagam, da država formira sklad, iz katerega bodo ti in še drugi lastniki stanovanj dobili del nepovratnih sredstev za sanacijo stanja, ki ga sami niso zakrivili.

Kasim ALIČ

Pri nas je koncept napačno zasnovan, ker nimamo več zakona o dimnikarski službi. Dimnikarji smo sedaj dobili mesto v petem odstavku 148. člena Zakona o varstvu okolja iz leta 2004. Predlagal bi, da ponovno dobimo zakon o dimnikarski službi. Inšpekcijske službe tudi pozivam, da izvajajo nadzor, ki ga do sedaj niso. Ko sem na Inšpektorat za okolje in prostor (inšpekcijska pisarna v Domžalah) poslal več prijav za Občino Moravče, so mi rekli: gospod Alič, nismo vaša podaljšana roka. Civilno iniciativo podpiram v 99 % primerih, edino jim zamerim, da mi odvzemajo ustavno pravico do dela.

V skladu s spremenjenim načinom točkovanja ima inženir več možnosti, da dobi koncesijo, kot jaz, ki imam veliko znanja o dimnikarstvu. Inženirji niso izvajalci dela na terenu, ampak delajo v bazi, v pisarni. Mislim, da je celo na policiji podan sum

korupcije zaradi zavajanja. Na javni razpis se je javilo podjetje, kjer naj bi bil zaposlen človek (magister znanosti), ki ga pet let ni v Republiki Sloveniji. Na njegov račun je podjetje dobilo 22 točk v štirih občinah. Ali to ni korupcija? Potreben je večji in enak nadzor nad vsemi dimnikarji.

Prof. dr. Vincenc BUTALA, Fakulteta za strojništvo Univerze v Ljubljani

Dimnikarska javna služba ni filozofija, temveč čedalje višja stroka, zato dimnikar prihaja iz črnega v belo. Dimnikar naj postane zdravnik za naše kurilne in druge naprave, ki jih oskrbuje. Uporabnik mora biti zadovoljen z dimnikarskimi storitvami, zato deluje dimnikarska javna služba zaradi njega in ne obratno. Želim, da dimnikarsko javno službo dvignemo na višji strokovni nivo. Vlada, zakonodajalec in Ministrstvo za okolje in prostor morajo s strokovnjaki postaviti takšen sistem, ki bo učinkovit, v dobrobit vseh nas, predvsem pa v dobrobit ohranitve zelene Slovenije.

Osebnostno z veljavnimi podzakonskimi akti nisem zadovoljen, saj imajo številne anomalije, ki jih je treba odpraviti. Pravilnik o oskrbi malih kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov pri opravljanju javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov vsebuje določene nestrokovnosti. 20. in 21. člen (pregledovanje in čiščenje zračnikov) sta popolnoma v nasprotju s Pravilnikom o prezračevanju in klimatizaciji stavb. V novi zakonodaji je treba upoštevati tudi evropske direktive.

Našo zakonodajo je treba popolnoma spremeniti in pripraviti kvaliteten zakon o dimnikarski (javni) službi, ne glede na odločitev o koncesijah ali licencah, torej trenutno podeljene koncesije ne morejo biti ovira. Zakonodajo, predvsem podzakonske akte, je treba sistemsko tako pripraviti, da bo stroka dobila svojo veljavo in da bo evropsko primerljiva. Sistemsko je treba opredeliti javno službo dimnikarja, pristojnosti in obveznosti. Ob tem je treba še posebej izpostaviti vlogo licenčnih serviserjev, ki enako ali celo bolj kakovostno izvajajo dimnikarske storitve kot dimnikarska javna služba. Ne smemo podvajati sistemov. Veljavna zakonodaja ne določa metodologije, kako izvajati javno dimnikarsko službo, zato inšpekcijske službe ne morejo opraviti svojega dela, saj nimajo pravne podlage. Postaviti je treba metode, metodologije in kriterije za vse pristojnosti dimnikarske javne službe, npr. kaj sploh je čisti kanal. Na nivoju Evrope postavljamo kriterije, kaj je to očiščenost, kaj šele čistost. Oprema dimnikarja mora biti kakovostna in umerjena, da sploh ve, kaj meri.

Leta 2005 sem na Ministrstvo za okolje in prostor poslal dopis in minister je s sklepom imenoval delovno skupino, a se do danes ni nič spremenilo. Ali je primernejša koncesija ali licenca? Po moji oceni licenca, ker konkurenčnost med dimnikarji vpliva na kakovost storitev, ne pa na njeno ceno. Zato se pri tem vprašanju ne strinjam s prof. dr. Pirnatom. Tudi se ne strinjam, da moramo čakati osem let, da bodo koncesije pretekle.

Alojz KOVŠČA, državni svetnik

Obravnavani problem ima po mojem mnenju tri dimenzije. Prva dimenzija je nezadovoljstvo z zakonsko ureditvijo, da je dimnikarstvo gospodarska javna služba, ki zaradi varovanja javnega interesa posega tudi v osebni interes. Kdor poziva državljane, da odklanjajo dimnikarske storitve, krši zakon. Ne glede na to, ali je zakon dober ali slab, nihče nima pravice na tak način posegati v zakonsko ureditev. Za spremembo zakona je potrebna volja zakonodajalca, ki ga vi volite. Ko je zakon sprejet, ga je treba izvajati. Za spremembo zakona ni pristojna ne Gospodarska zbornica Slovenija, ne Obrtno - podjetniška zbornica Slovenija, ne Ministrstvo za okolje in prostor, ki je izvajalec zakona, ampak zakonodajalec - parlament.

Drugi del problema se nanaša na nezadovoljstvo uporabnikov s strokovnostjo, obsegom in pravočasnostjo dela izvajalcev storitev. V tem primeru se vprašanje strokovnosti najprej rešuje z izvajalcem, če se z njim ne da dogovoriti, sta pravi naslov obe stanovski organizaciji, Obrtno - podjetniška zbornica Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije, kjer tudi sankcionirajo izvajalce oziroma izdajajo mnenja o ustreznosti ali neustreznosti njihovega dela. Če pa to ne gre, so na voljo še inšpekcije.

Tretji del nezadovoljstva izhaja iz cene storitev, ki se lahko spremeni. Ta problem se rešuje v okviru pogovorov z Ministrstvom za okolje in prostor in obema stanovskima organizacijama.

Moj predlog je, da bi za eno območje podelili koncesijo večjemu številu izvajalcev. Če uporabniki zavrnejo izvajalca storitev, mora biti podeljevalec koncesije o tem obveščen. Ko bi podeljevalec koncesije ugotovil, da uporabniki praviloma zavračajo storitve enega izvajalca in uporabljajo storitve drugega ali drugih, se takemu izvajalcu koncesija po določenimi pogoji odpove. V tem primeru bi šlo za pošteno konkurenco: ista cena, več izvajalcev, različna kakovost storitev, zavračanje enih izvajalcev, izbira drugih.

Pomembno je, da se izboljša in okrepi inšpekcijski nadzor nad izvajalci dimnikarskih storitev.

Ko se pogovarjamo o zakonskih rešitvah, ki bodo možne šele po izteku sedanjih koncesijskih pogodb, bi bilo treba upoštevati tudi mnenje lokalnih skupnosti in jih vključiti vsaj v del nadzora. Ne mislim inšpekcijskega nadzora, ampak da imajo lokalne skupnosti možnost, da s svojim mnenjem oz. mnenjem uporabnikov apelira na Ministrstvo za okolje in prostor, da določenim koncesionarjem, ki v preteklosti niso upravičili zaupanja, koncesije ne podeli. To bi bil lahko eden izmed kriterijev za podeljevanje koncesij.

Mirana OMERZU, Tržni inšpektorat Republike Slovenije

Tržni inšpektorat opravlja nadzor nad ceno dimnikarskih storitev, ki je določena s cenikom dimnikarskih storitev. Ker cenik določa maksimalne cene, se na nas potrošniki obračajo in opozarjajo, da so jim dimnikarji zaračunali maksimalno ceno, medtem ko so za delo porabili manj časa. Glede na to, da tržni inšpektor na terenu ni prisoten, so izjave oziroma trditve potrošnika in dimnikarskega podjetja različne, zaradi česar se te zadeve zelo težko rešujejo. Zato bi predlagala, da se pri pripravi

predvidenih sprememb zakonodaje na področju dimnikarske službe razmišlja tudi o določitvi fiksne cene posameznih storitev dimnikarske. V tem primeru ne bi prihajalo do teh razlik, ko dimnikar npr. opravi delo v polovičnem ali še v krajšem času, za storitev pa zaračuna polno ceno. Še večjo težavo pa predstavljajo primeri, ko delo ni bilo opravljeno, račun pa izstavljen. Nadzore lahko opravljajo izključno in samo na podlagi prijav.

Anton REPIČ, civilna iniciativa

Kot je že pred menoj kolegica povedala, včasih smo se ob pogledu na dimnikarja prijemali za gumb, sedaj pa za denarnico. Prof. dr. Pirnat me je zelo razočaral, celotno civilno iniciativo, ker on očitno zastopa samo dimnikarje. Še osem let boste počakali. Sami so si podelili koncesije in si jih bodo še naprej. Mi posamezniki pa moramo čakati v nedogled. Zastopam področje mesta Ljubljane in imam vsak dan od pet do deset klicev. V Ljubljani ne kurimo več z drvni ali premogom, ampak imamo večinoma kake naprave za gretje sanitarne vode. V nekaterih stolpnica ni bilo dimnikarjev 45, 50 let, danes pa pridejo s prisilo. Stari ljudje so preplašeni, zato mislijo, da morajo dovoliti pregled njihovih naprav za gretje vode. Ko pride dimnikar prvič v stolpnico, pregleda zračnik (po ceniku 502,02 evra), potem gre od stranke do stranke in vsaki zaračuna 35 evrov. Povprečno je dimnikar pri vsaki stranki pet minut (smo ga kontrolirali), kar pomeni, da v sedmih urah zasluži 2.400 evrov. Zato se ti gospodje, ki imajo monopol, tega držijo kot pijanec plota. Poznamo mnogo poštenih dimnikarjev, ki pa so jih postavili na cesto. Zato so iskali nove dimnikarje, ki so opravili hitre tečaje. Preverjeno. Šli so v Nemčijo na 14-dnevne tečaje, pa so postali strokovnjaki za te zadeve. Na drugi strani je veliko dimnikarjev, ki bi delali dobro in poceni. Ko sem se pogovarjal s takimi dimnikarji, so mi rekli: če mi daš celo stolpnico, ti pridem delat za 50 %, če pa mi jih daš več, zmanjšam ceno za 70 %. Ampak mi še vedno nimamo nobene besede pri tem.

Anton PERČIČ, Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije

Zdravstveni inšpektorat ob sprejemu uredbe o dimnikarski službi leta 2004 ni bil vključen v nadzor nad izvajanjem storitev dimnikarske službe, z zadnjo spremembo te uredbe pa je postal Zdravstveni inšpektorat pristojen za inšpekcijski nadzor v zvezi z ogrožanjem človekovega zdravja. Pojavil se je problem, saj za ta nadzor ni nobene pravne niti vsebinske podlage. Če izvajalec javne službe, koncesionar, ugotovi nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti in če v roku le-te niso odpravljene, opravi inšpekcijski nadzor v primeru ogrožanja človekovega zdravja zdravstveni inšpektor (klasični inšpekcijski nadzor). Kaj pa je inšpekcijski nadzor? Inšpekcijski nadzor je nadzor nad spoštovanjem oziroma izvajanjem predpisov. Predpisov o ogroženosti človekovega zdravja zaradi zastrupitve z dimnimi plini oziroma ogljikovim monoksidom ni in jih tudi verjetno ne potrebujemo. Če kurilne naprave delujejo v skladu z zahtevami, do teh problemov (zastrupitev z ogljikovim monoksidom) sploh ne more priti. Ker tega ni, mi tega nadzora tudi ne moremo opraviti. Glede na te ugotovitve je Ministrstvo za zdravje zahtevalo od Ministrstva za okolje in prostor, ki je predlagalo uredbo, da to spremeni. Po našem mnenju se mora v okviru javne službe ugotavljati skladnost naprav s predpisi s področja graditve objektov, gradbenih proizvodov oziroma tehničnih zahtev za proizvode in stanovanjsko zakonodajo ter na

podlagi tega ugotavljati pomanjkljivosti. Rad bi tudi opozoril, da bi moral izvajalec javne službe konkretnije opredeliti pomanjkljivosti, da bo uporabnik vedel, kaj mora narediti, saj se velikokrat zgodi, da ne ve, kaj mora narediti. Verjetno pa imajo tudi izvajalci težave, ker ne vedo, na kateri predpis naj se sklicujejo.

Romy STARINA KAPLAR

Na področju dimnikarske službe se poudarja samo požarna varnost in dimniški požari, pozabljamo pa, da se vsa večja mesta srečujejo še drugim problemom, in sicer s plinskimi grelniki, ki so v povprečju stari 20 let, saj so večja mesta plinificirala pred 20, 25 ali 30 (Ljubljana) leti. Naloga dimnikarja ni samo izvajanje meritev emisij dimnih plinov. Dimnikar iz našega podjetja opravi naslednje delo: izmeri volumen prostora, popiše vrsto kurilne naprave, vrsto dimniškega priključka, material, izvedbo (vrsta goriva in ostale parametre), pogleda, če je v stanovanju kuhinjska napa, klimatska naprava ali drugi ventilatorji, ki lahko obratujejo hkrati s plinskimi. Šele na podlagi teh podrobno zajetih podatkov se opravi letni pregled in izda poročilo (pozitivno, negativno), ki ga prejme uporabnik.

Želela bi, da se dimnikarske storitve ne omeji samo na čiščenje in meritve emisij, saj je meritev emisije samo pokazatelj, kaj se iz dimnika izpušča v zrak, na podlagi teh meritev pa ne vemo pa (razen pri izjemno visokih koncentracijah monoksida), kaj se v prostoru dogaja. Nekateri serviserji samo na podlagi meritve emisije dimnih plinov izdajajo strankam potrdila, da je peč varna za obratovanje, kar ni prav in gre za zavajanje uporabnikov. Peč je po uredbi o dimnikarski službi kurilna naprava, dimniški priključek in dimnik. Serviser je v zmoti, ko samo na podlagi podatka, da monoksid ne presega mejne vrednosti, stranki izdati potrdilo, da je naprava varna. Mi smo samo v 14-ih dnevih v enem bloku naleteli na 11 primerov prisotnosti monoksida v prostoru. Mejne vrednosti, izmerjene v dimnih plinih, ki gredo skozi dimnik, so bile pozitivne, vendar so naši dimnikarji opremljeni tudi z endoskopi in detektorji monoksida v prostoru. Enajstletna punčka bo mogoče imela celo trajne poškodbe, ker se je mesece zastrupljala z monoksidom, čeprav je bil nekaj mesecev nazaj tam serviser. Ne gre za to, da blatimo serviserje, saj so nujno potrebni, vendar so med njimi dobri in slabi, tako kot med dimnikarji. Dimnikar se spozna na celoten sklop, torej kurilna naprava, dimniški priključek, dimnik, pogoji obratovanja, prezračevalne naprave. To je nezamenljiva storitev.

Dimnikarji smo tudi predlagali, da bi se roki meritev pri novih napravah skrčili, ampak potem bi morala civilna iniciativa usmeriti energije v to, da se opravi nadzor nad projektanti in serviserji. Jaz še nisem slišala, da bi bil izveden nadzor nad serviserji, kdaj so nazadnje umerili instrumente, medtem ko moramo dimnikarji imeti certifikate dvakrat letno. Nisem še slišala, da bi v zadnjih 18-ih letih projektant izgubil licenco, čeprav dnevno naletimo na 5 do 10 primerov slabo projektiranih naprav. V takih primerih mora dimnikar kaznovati uporabnika, čeprav je kriv tisti, ki je tako napravo postavil in spravil v pogon, vmes pa še spremenil pogoje obratovanja: pred 20 leti uporabnik ni imel nape, danes jo pa ima, včasih so bila okna lesena, danes PVC in tesnjena. Kdo to kontrolira? Samo še dimnikar. Predlagamo, da se reši celoten problem, od projektantov naprej, ne samo segment dimnikarske službe, ki deluje čisto na koncu.

Anton LEPUŠA, dimnikar, Trbovlje

Sem dimnikarski mojster iz Trbovelj in sem komaj čakal na trenutek soočenja s civilno iniciativo. Menim, da sem s 30-letno prakso in najvišjo možno dimnikarsko izobrazbo na svojem področju strokoven. Odkar ste začeli s pisanjem v časopisih in hujskanjem ljudi, ki dimnikarjev ne spuščajo v stanovanja oziroma hiše, razen če jih ne naročijo, ste nam nakopali veliko problemov. Ni mi jasno, zakaj se ministrstvo na to ni odzvalo. Vsem nam, ki svoje delo pošteno opravljamo, se v medijih niste nikoli opravičili za te škodoželjne in neresnične izjave. V tej točki vas ne podpiram, medtem ko vas podpiram v pobudi, da si sami izberete izvajalca, ampak ne vsepovsod in ne vedno. Si predstavljate, da bi eno komunalno podjetje pobiralo smeti pri vas, pri vašem sosedu pa drugo podjetje. To ne gre. Služba mora biti organizirana in tudi strokovno izvajana. Lahko tudi pokličete dimnikarja iz sosednje občine, če je strokoven in kvaliteten, ampak morate prej na ministrstvu dokazati, zakaj vam vaš dimnikar ne ustreza. Na podlagi tega naj ministrstvo izda nek dokument, kdo pri vas opravlja dimnikarsko storitev, istočasno pa vas prejšnji dimnikar izbriše iz evidence.

Glede obrazcev za škodo, ki ste jih pošiljali naokoli, bi povedal, da smo dimnikarji skladno s koncesijsko pogodbo dolžni letno plačevati zavarovanje proti morebitni povzročeni škodi in kopijo dokumenta o zavarovanju moramo vsako leto poslati na ministrstvo. Ta zakonska obveznost ne velja samo od leta 2004, ampak že od leta 1973. Dimnikar s strokovnim znanjem in strokovnim odnosom stranki ne bi zaračunal neopravljenega dela. Dimnikar, ki pobere denar kar na dvorišču, je zaposlen pri nekem, ki se mu gre samo za kapital, kar pa ni krivda nas dimnikarjev in zato vas prosim, da nas ne mečete v en koš. Tukaj sem videl eno sliko čiščenja plinskega dimnika. Saj nikjer ne piše, da ga je treba čistiti, ampak je potreben letni pregled, če je v njem osje gnezdo, ptič, pajčevina. To pa ni čiščenje. Potreben pa je nadzor.

Zagovarjam koncesioniran način izvajanja dimnikarske službe, ker je najbolj pregleden in korekten, z možnostjo izbire koncesionarja, čeprav ne vem, v kakšnih obsegih. Kar se pa koncesij tiče, bi pa rekel, da se to ne bo nikoli končalo. Prve so bile podeljene leta 2004, pa 2006, v letu 2008 se bodo tudi še podeljevale. Potem bo koncesija že meni potekla, pa bomo spet podaljšali in ne bo nikoli konca. Glede tega vprašanja bi morala Vlada oz. ministrstvo premisliti, da se od sedaj naprej koncesije ne podeljujejo več. Ko bodo sedanje koncesije potekle, bomo sprostili prosti trg.

Marijan KLEMENC, državni svetnik

Sem član Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in sem se veselil današnjega posveta, na katerem bodo državljanke in državljani upravičeno ali pa neupravičeno terjali odgovore na svoja vprašanja. Vesel sem, da sem slišal obe strani, tako dimnikarje kot civilno iniciativo. Nekaj mora biti narobe z aktualno pravno podlago glede dimnikarskih storitev. Če temu ne bi bilo tako, teh problemov ne bi bilo. Dimnikar in uporabnik sta človeka in sem prepričan, da do teh problemov ne bi prihajalo, če bi bila zakonodaja dobra. Če ministrstvo ni krivo, ali potem kdo drug diktira ministrstvu. Treba se je lotiti zakonodaje in ne čakati do novega tisočletja, da bo potem mir. Sam se zavzemam za uvedbo licenčnega sistema, ki bi vsem uporabnikom omogočil prosto izbiro dimnikarja, da ne govorimo o cenah, ki bi bile konkurenčne. Izboljšala bi se tudi ekonomika dimnikarskih podjetij.

Menim, da bi bilo treba ponovno pregledati uredbo o dimnikarski službi (Ur. l. RS, št. 129/04), saj je 29. člen v nasprotju z Ustavom. Vsebina te določbe sodi v zakon, ne pa v uredbo (nedotakljivost stanovanja).

Marjan MIHELČIČ, *Novo mesto*

Dimnikarsko obrt imam od leta 1986. Strinjam se z večino zadev, o katerih je govoril dr. Butala iz Fakultete za strojništvo, ne pa glede tega, kar je rekel o licenčnem modelu. Ko smo pri nas pripravljali novo zakonodajo, smo poklicali predsednike oziroma predstavnike dimnikarjev iz držav EU. Menili so, da je boljši koncesijski sistem. Države (Francija, Italija in druge), ki so imele vzpostavljen licenčni model izvajanja dimnikarske službe, so imele veliko težav z nadzorom, saj mora tak sistem nekdo nadzirati, poleg tega so imeli veliko smrtnih žrtev zaradi zastrupitve z monoksidom ali v požaru. Treba je vedeti, da nadzorne službe v Novem mestu ali pa v Sloveniji ne delajo nič. Predstavnica Inšpektorata za okolje in prostor je rekla, da so sankcionirali okoli 130 oseb. Jaz sem imel lani 93 pregledov tržne inšpekcije. Pisal sem požarnemu inšpektorju, na Ministrstvo za okolje in prostor. Opravljena sta bila dva inšpekcijska pregleda, v enem primeru je šlo za smrten izid, v drugem pa je oseba komaj preživela. Nadzorne službe bi morale bolj delati in bi bilo veliko manj problemov, tako pri strankah kot pri dimnikarjih. Tudi dimnikarja, ki ne dela dobro, naj sankcionirajo. Ko je bil objavljen prvi poziv za pridobitev koncesije leta 2004, sem se prijavil, bil izbran, a še danes nisem dobil koncesije. Vlada me je takrat dala na spisek, da sem izbran, a je enkrat to izginilo. Nobeden ne ve, zakaj. Potem se pa čudijo, da se tožimo za svoje pravice.

Cenik je zanič, saj ga ne zna brati nihče, ne inšpekcija, ne stranke, ne dimnikarji. Na predlog cenika smo poslali veliko pripomb oziroma predlogov. Ministrstvo ni upoštevalo predlogov Obrtno - podjetniške zbornice Slovenije. To je nekdo naredil po svoje. Cenik se mora popraviti tako, da bo jasen za stranke in dimnikarje.

Bojan BRENČIČ

Stališče Sekcije dimnikarjev pri Obrtno - podjetniški zbornici Slovenije je, da ostane koncesioniran sistem izvajanja dimnikarske službe, saj to pomeni večjo varnost za vse uporabnike, kakor tudi zmanjšanje podražitev, dela na črno in drugo.

Aleksander ŽUPANEK

Danes se je veliko govorilo o ceni dimnikarskih storitev. Verjetno vam je znano, kako se sprejemajo cene storitev katerekoli javne službe na državnem nivoju. Cenik za dimnikarske storitve se je pripravljaj na Ministrstvu za okolje in prostor, Ministrstvu za gospodarstvo, Ministrstvu za finance. Očitno so pri nas vsi nesposobni, da je bil objavljen sedanji cenik. Ne morete tako zaničevati dela vseh institucij, ki so sodelovale pri pripravi cenika. Jaz vse, ki ne razumete cenika, vljudno vabim na Gospodarsko zbornico Slovenije, kjer vam bomo cenik razložili. Mi smo odprtih vrat. Vse zadeve, ki so nerazumljive in sporne, lahko skupaj rešimo. Ko se zakon sprejme,

ga je treba spoštovati. Zakon spoštujte, pustite dimnikarjem, da opravijo svoje delo, skupaj pa ga bomo spremenili tako, da bo za vse prav.

Tone KRISTAN

Vse priznanje in hvala prof. dr. Butali. Končno je prišel človek, ki stvari tudi pozna in jih postavi na svoje mesto. Sedaj pravijo vsi, da se predpisi morajo spoštovati, ampak dragi moji, predpisi se tudi spreminjajo, kar mi hočemo. Zato to delamo, ne zato, ker se nam ljubi s tem ukvarjati. Nekaj monopolistov si je izmislilo potrebno število zaposlenih. Jaz od vsega začetka podpiram licence, ker to zagotavlja strokovnost. Predlagam, da se takoj oblikuje skupina za pripravo tistih sprememb predpisov, ki se jih da takoj sprejeti. Prav tako je treba takoj pristopiti k pripravi sistemskih sprememb predpisov. Ne sprejemam dejstva, da so dimnikarji, ki so koncesije dobili, "zabetonirani". Ti predpisi se lahko spremenijo in se bodo spremenili. Mi gremo sedaj v široko akcijo po celi Sloveniji.

Darko FRAS

Evidentno je, da obstaja nezadovoljstvo lastnikov kurilnih naprav s kakovostjo in načinom opravljanja dimnikarskih storitev. Slišali smo, da je veljavni sistem pravno formalno pomanjkljiv, med drugim je premalo reguliran, kar posledično pomeni tudi oteževanje izvajanja inšpekcijskega nadzora ali celo onemogočen inšpekcijski nadzor z vidika zdravstvenega varstva. Težko bi zaključil, da je smiselno preiti iz koncesioniranega na licenčni sistem. To vprašanje zahteva podrobnejšo analizo, tudi primerjalno. Pri tem je treba upoštevati tudi ekonomiko poslovanja. Nekateri ste govorili, da predstavlja 10.000 kurilnih naprav zgornjo mejo, prav gotovo obstaja tudi spodnja meja ekonomike poslovanja. Če preidemo na licenčni sistem, se nam lahko zgodi nekaj podobnega, kot na področju telekomunikacij: uporabniku so storitve bolj dostopne na ekonomsko zanimivejših območjih, medtem ko je na podeželju, kjer so razdalje med uporabniki teh storitev bistveno daljše, interes izvajalcev manjši.

Želim poudariti, da so problemi na obeh straneh in vsak ima svoj prav, vendar je v skupnem interesu dvig strokovnosti, povečanje nadzora in transparentnosti izvajanja dimnikarskih storitev. Nikakor ne bi želel, da bi se ta problematika reševala s spodbujanjem nepokorščine ali drugačnih aktivnosti in mimo ustaljenih poti, ki še niso bile izrabljene. Mislim, da je prav, da najprej pristopimo k spremembi zakonodaje.

Kot župan in bivši direktor občinske uprave vam moram povedati, da velika večina županov ne beži od te odgovornosti. Nismo zadovoljni s prenosom te odgovornosti z občin na ministrstvo. Zakaj ne? Prvič, ker stvar še vedno ni dobro urejena. Drugič pa, ker ljudje še vedno prihajajo k županu in pričakujejo, da bo rešil probleme. Želim povedati, da bi si morali vsi skupaj prizadevati za dvig ozaveščenosti posameznikov o "nevarnosti" kurilnih naprav za zdravje, okolje in da bi se zavedali, da dimnikarsko službo in nadzor potrebujemo. Nadzor na tem področju bi moral biti v javnem interesu in ni mogoče prepustiti odločitve o nadzoru ali pregledu vsakemu posamezniku, še manj pa v primerih, ko gre za večje kurilne naprave oz. večstanovanjske objekte. Več pa bi morali narediti na transparentnosti standardov

izvajanja teh storitev, tudi cen. Moramo se zavedati, da bodo z višanjem standardov višje tudi cene.

Naloga prihodnje Vlade in ministrstev je, da pripravijo ustrezne zakonodajne rešitve, zlasti podzakonskih aktov. Strokovne rešitve morajo nastati na ministrstvih, ki morajo v pripravo sprememb povabiti interesna združenja izvajalcev, civilno iniciativo in tudi lokalne skupnosti, ki so v neposrednem stiku z občani.

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj bo oblikovala predlog zaključkov in jih predložila v sprejem Državnemu svetu, ki jih bo posredoval pristojnim institucijam. Sprejeti zaključki bodo objavljeni tudi na spletni strani Državnega sveta.